

Guatemala Üлке Bülteni

Aralık 2015

Genel Bilgiler

Orta Amerika Kanalında yer alan Guatemala'nın Karayip Denizi'ne sınırı olan ülkenin Pasifik Okyanusundaki sınırı oldukça uzundur. Guatemala'nın kuzey ve kuzey batısında Meksika, doğusunda ve kuzey doğusunda Belize, güney doğusunda Honduras ve El Salvador yer almaktadır. Ülkenin güney kısmı dağlıktır. Meksika ve Belize ile sınırı olan kuzey kısmı ise nispeten düzdür. Büyük bir kısmı ormanlık alanlarda kaplı olan ülke nemli ve yarı tropikal bir iklim yapısına sahiptir. Volkanik aktivite nedeniyle depremlere oldukça sık rastlanmaktadır. 1480 rakımı bulunan başkent Guatemala Şehrinde en sıcak dönem Mayıs ayında gerçekleşirken (en düşük 16 °C - en yüksek 32 °C) en düşük sıcaklıklar Ocak ayında (en düşük 10 °C - en yüksek 28°C) gözlenmektedir.

Guatemala, başkanlık sistemine dayalı demokratik cumhuriyettir. 4 yıllık süre ve bir dönem için seçilen Devlet Başkanı yürütmenin başıdır. Yasama 4 yıllık süre için seçilen 158 üyeli Cumhuriyet Kongresi tarafından temsil edilmektedir. 5 yıl görev yapan 5 üyeden oluşan Anayasa Mahkemesi ve 5 yıllık görev için seçilen 13 üyeden oluşan Yüce Divan mevcuttur. 2015 Mayıs ayından bu yana Cumhurbaşkanı Yardımcısı olan Alejandro Maldonado Aguirre Cumhurbaşkanlığı görevini vekâleten yürütmektedir. 2015 Ekim ayında gerçekleştirilen Cumhurbaşkanlığı seçimlerinin ikinci turu sonucunda Jimmy Morales ülkenin yeni Cumhurbaşkanı seçilmiş olup, 14 Ocak 2016 tarihinde yemin ederek görevi geçici Cumhurbaşkanı Aguirre'den devralacaktır. Uyuşturucu ile ilgili suçlarda artış ve yüksek yoksulluk oranı, hükümetin sözkonusu konulara odaklanmasına neden olmuştur. Organize suçlarla mücadele etmek için polis kuvvetleri yanı sıra ordudan da destek alınmaktadır. Hükümetin 4 yıllık programında dikkat çeken diğer bir husus ise vergi reformları ile finanse edilmesi planlanan sosyal destek programlarıdır.

Nüfus ve İşgücü Yapısı

Orta Amerika'nın (Guatemala, Honduras, El Salvador, Nicaragua, Costa Rica, Panama ve Belize)en kalabalık ülkesi olan Guatemala'nın nüfusu, 2015 IMF verilerine göre 16.2 milyondur. Guatemala'nın 1980'lerde başlayan hızlı nüfus artışının önümüzdeki 10 yıl boyunca da devam edeceği öngörülmektedir. Son derece genç nüfusun olduğu demografik bir profile sahip olan Guatemala'nın ortalama yaş oranı 20,7'tür. % 36,8'i 15 yaşın altında olan nüfusun sadece % 4,1'i 65 yaşın üzerindedir. Yıllık nüfus artışının % 1,91 olduğu Guatemala, Orta Amerika'nın en yüksek nüfus artışına sahip 2. ülkesidir (birinci Belize). Son yıllarda, Guatemala'dan ABD ve Kanada'ya göç oranında önemli artışlar gözlenmiş olup dış ülkelere göç eden net nüfus miktarının yılda 33.000 olduğu tahmin edilmektedir.

2012 yılında işgücünün 4,3 milyon olduğu Guatemala'da, işgücünün % 48'i hizmetler, % 38'i tarım ve % 14'ü sanayi sektöründe çalışmaktadır. İşsizlik oranının % 4,1 olduğu tahmin edilmektedir. Kişi başına GSYİH'si 7.361 Dolar olan Guatemala, Latin Amerika ve Karayipler'de 19. sırada yer almaktadır. Nüfusun yarısından fazlasının fakir olduğu Guatemala, düşük-orta gelire sahip ülkeler arasında yer almaktadır.

Doğal Kaynaklar ve Çevre

Guatemala; nüfusun yoğun olduğu serin iklimli dağlık bölge, Pasifik ve Karayip sahillerindeki tropikal bölge ve kuzeyde tropikal orman alanı olmak üzere üç bölgeden oluşmaktadır. Ülkenin merkezindeki yüksek plato volkanik bir yapıya sahip olup tropikal bölgelere benzer bir iklim yapısına sahiptir. 37 tane volkanik alan bulunan bölgede şiddetli depremler meydana gelmekte olup bu depremler geçmişte küçük yerleşim yerlerinde hasar verici boyutlara ulaşmıştır. Depremler nedeniyle yeni bina inşasında Kaliforniya bina yönetmeliği uygulanmaktadır. Pasifik Okyanusu kıyılarında bazalt volkanik sahiller bulunmakta olup Karayip Sahilleri ise mercan kırığı kumu ile kaplıdır.

Ülke yüzölçümünün % 13,2'si tarıma uygun olup bu alanın %5,6'sı kullanılmaktadır. Verimli toprakları olan Guatemala'da en önemli tarım ürünleri pamuk, sakız, kahve ve şekerdir. Ülkenin mineral kaynakları arasında petrol, nikel, çinko, kurşun ve demir yer almaktadır.

Dahil Olduğu Uluslararası Anlaşmalar

ABD, Dominik Cumhuriyeti, Kosta Rika, El Salvador, Guatemala, Honduras ve Nikaragua'nın taraf olduğu CAFTA-DR Serbest Ticaret Anlaşması dışında Guatemala'nın; Şili, Meksika, Kolombiya, Tayvan ve Panama ile serbest ticaret anlaşmaları bulunmaktadır. Ayrıca; Belize, Ekvator, Küba ve Venezüella ile ticaret anlaşmaları bulunmaktadır. Kanada ile serbest ticaret anlaşması müzakereleri sürerken Avrupa Birliği ve Peru ile imzalanan serbest ticaret anlaşmaları onaylanma sürecindedir.

GENEL EKONOMİK DURUM

Ekonomik Yapı

Guatemala'da, GSYİH'nin % 13,4'ünü oluşturan tarım geliri, iş gücünün % 38'ten fazlasının geçim kaynağıdır. Ülkenin ihracatının yaklaşık üçte ikisi tarım sektörü kaynaklıdır. Dünyanın en büyük 8. kahve üreticisi olan Guatemala'nın ihracatındaki en önemli tarım ürünleri sebze, muz ve şekerdir. Ülkedeki temel tarım ürünlerinden olan mısırın üretimi iklim şartlarına bağlı olarak azalış eğilimindedir.

İnşaat sektörünün 2013 yılından itibaren büyüme sürecine girmiştir. Küçük ölçekli işletmeler yerli tüketime yönelik üretim yapmaktadır. İmalat sanayisinin önde gelen sektörleri arasında hazır giyim, tekstil, ilaç sanayi ve inşaat malzemeleri yer almaktadır.

Hizmetler sektörünün yılda ortalama %3,5 büyüyeceği tahmin edilmektedir. Önümüzdeki dönemde, finansal ve profesyonel hizmetler sektöründeki genişlemeye bağlı olarak hizmetler sektörünün diğer sektörlerin önüne geçeceği düşünülmektedir. Aynı zamanda, güvenlik politikaları konusundaki ilerlemelerin orta vadede turizm sektörünün genişlemesini sağlayacağı öngörülmektedir.

Guatemala'nın doğal kaynakları arasında petrol, altın, nikel, çinko, balık, hidrojen, sakız yapımında kullanılan reçine ve sadece bölgede yetişen ağaçlar yer almaktadır. Madencilik sektörü ülkenin stratejik sektörleri arasındadır. Doğalgaz ve petrol üretimi açısından potansiyel olduğu düşünülerek, özellikle kuzey doğu bölgeleri, İzabal Nehri ve Pasifik Okyanusu kıyılarına yatırım yapılmaktadır. Ancak, sadece 53 tanesi üretim yapan 153 petrol kuyusu bulunan ülkede rafine kapasitesi düşüklüğü nedeniyle petrol, ithal edilen mallar arasındadır.

Ekonomi Politikaları

Avrupa'daki borç krizi ve en büyük ticaret partneri olan ABD'nin ekonomisinin yavaş büyümesine bağlı olarak Guatemala Ekonomisi küresel krizden toparlanma sürecini kırılgan bir ekonomi ile yavaş bir şekilde geçirmektedir. Bu nedenle, hükümet makroekonomik istikrara yönelik temkinli politikalar uygulamaktadır. Guatemala Merkez Bankası (Banco de Guatemala) ekonomideki enflasyonist baskılardan dolayı Haziran ayından beri faiz indirici bir para politikası uygulanmaktadır.

Bir önceki Cumhurbaşkanı Pérez Molina hükümetinin hızlı bir şekilde hükümet gelirlerini artırmaya yönelik maliye politikasını yürürlüğe koymasına rağmen bu politikanın yasal programının belirlenmesinde problemler yaşanmaktadır. Bu yeni maliye politikasının yasal sürecinin belirlenmesinde Kongre'de çıkan tartışmalar sayesinde, kamu yönetimine şeffaflık ve hükümetin baskıcı uygulamalarının azalması şeklinde yansıtacağı düşünülmektedir.

Ekonomik gelişimi desteklemek amacıyla hükümet, madencilik ve enerji sektöründeki fırsatları değerlendirilmesi ve ihracat odaklı altyapının oluşturulması ve iş mevzuatının iyileştirilmesine yönelik iş ortamının geliştirilmesine yönelik reformlar uygulamaya konulmuştur.

Ekonomik Performans

Dünya Bankası verilerine göre, 2014 yılında % 4.2 büyüdüğü tahmin edilen Guatemala ekonomisindeki büyümenin 2015 ve 2016 yıllarında % 3,8 ve % 3,3 oranında büyümeye devam edeceği öngörülmektedir. Guatemala ekonomisinin büyüme oranı en büyük ticaret ve yatırım partneri olan ABD ekonomisine yakından bağlı olup ABD ekonomisindeki imalat ve istihdam Guatemala'daki ekonomik beklentileri etkilemektedir.

Ülke üretimindeki verimsizlik, kalifiye işgücünün kısıtlı oluşu ve yetersiz yatırımlar ile büyümede önümüzdeki dönemde sürpriz gelişmeler beklenmemektedir. Ancak, hükümetin güvenlik ve yoksulluk politikalarının yatırımı ve üretimi etkileyebileceği de unutulmamalıdır. Önümüzdeki dönemde de ülkenin ana ticaret partneri ve özel tüketiminin gelişmesini sağlayan yatırım kaynağı olan ABD Ekonomisinin Guatemala'yı birebir etkileyeceği düşünülmektedir. Dolayısıyla, ülke ekonomisi ile ilgili öngörülerde ABD Ekonomisindeki olumlu ve olumsuz beklentiler ağırlık kazanmaktadır.

Temel Ekonomik Göstergeler

	2012a	2013a	2014b	2015c	2016c
GSYİH (milyar \$, nominal)	50.388	53.852	59.421	63.399	67.113
Reel GSYİH Büyüme (%)	3,0	3,7	4,0	3,8	3,3
Kişi başına GSYİH (\$, satın alma gücü paritesi)	7.113	7.320	7.429	7.525	7.581
Tüketici Fiyat Enflasyonu (yıl sonu, %)	3,4	4,4	2,9	3,6	3,8
Mal İhracatı (milyon \$) fob	10.103	10.190	11.013	10.667	11.656
Mal İthalatı (milyon \$) fob	-15.838	16.356	-17.072	-16.489	18.688
Cari İşlemler Dengesi (milyon\$)	-1.352	-1.515	-1.159	-646	-1.409
Dış borç (milyon \$)	14.053	16.823	20.589	22.207	23.286
Döviz kuru (dönem sonu, Q:ABD \$)	7,89	7,85	7,65	7,88	7,90

a: Gerçekleşen, b: Öngörü, c:Tahmin

Kaynak: EIU Country Report, 2015

DIŞ TİCARET

Genel Durum

Kuzey Amerika ve Meksika pazarlarına yakın olan ve bu pazarlara erişimi bulunan Guatemala, aynı zamanda Orta Amerika pazarının giriş noktalarından birisidir. Bu nedenle, Amerikalılar pazarına erişim ve tutunma açısından stratejik bir noktadır. Ancak, güvenlik problemleri nedeniyle ülkenin dış ticareti gerçek potansiyelini yansıtmamaktadır. Guatemala'daki güvenliğe yönelik politikaların başarısı, diğer Orta Amerika ve Latin Amerika ülkelerinin de kıyasıya rekabet içinde olduğu Amerikalılar pazarının kapılarından birisi olma yönündeki durumunu belirleyecek olan faktörler arasındadır.

2014 yılı itibariyle, Guatemala'nın ihracatı 10,8 milyar dolar ve ithalatı 18,2 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Ülkenin dış ticaret açığı ise 7,3 milyar dolardır.

Ülkenin Dış Ticareti

YILLAR	İHRACAT	İTHALAT	HACİM	DENGE
2002	2.228	6.075	8.302	-3.847
2003	2.635	6.719	9.353	-4.084
2004	2.932	7.812	10.744	-4.880
2005	5.381	10.500	15.880	-5.119
2006	3.198	9.540	12.738	-6.342
2007	6.899	13.544	20.443	-6.646
2008	7.737	14.522	22.258	-6.785
2009	7.209	11.521	18.730	-4.313
2010	8.460	13.830	22.290	-5.370
2011	10.161	16.611	26.772	-6.450
2012	10.124	16.978	27.102	-6.854
2013	10.065	17.503	27.568	-7.438
2014	10.890	18.263	29.153	-7.373

Kaynak :Trademap

İhracatında Başlıca Ürünler

Guatemala'nın 2014 yılı ihracatında önde gelen ürünler arasında kamış/pancar şekeri, muz, kahve, kadın/kız çocuk için bluz, gömlek, gömlek, bluz, kıymetli metal cevherleri, kurşun cevherleri, palm yağı, ham petrol, erkek/erkek çocuk için gömlek ve ilaçlar yer almaktadır.

İhraç Ettiği Başlıca Ürünler (1 000 Dolar)

GTİP	Ürünler	2012	2013	2014
	Toplam	10124555	10065329	10890691
1701	Kamış/pancar şekeri ve kimyaca saf sakkaroz (katı halde)	793318	941881	952227
0803	Muz (taze/kurutulmuş)	618314	651954	721443
0901	Kahve; kahve kabuk ve kapçıkları	958748	716026	668047
6106	Kadın/kız çocuk için bluz, gömlek, gömlek; bluz (örme)	420829	457813	419875
2616	Kıymetli metal cevherleri ve konsantreleri	567332	448523	359312
2607	Kurşun cevherleri ve konsantreleri	0	30691	349278
1511	Palm yağı ve fraksiyonları (kimyasal olarak değiştirilmemiş)	252439	269807	288197
2709	Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)	291699	277351	276974
6105	Erkek/erkek çocuk için gömlek (örme)	256584	264185	263721
3004	Tedavide/korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	216426	229717	255990
0908	Küçük hindistan cevizi, küçük hindistan cevizi kabuğu ve kakule	248514	217524	240568
0807	Kavunlar (karpuzlar dahil) ve papaya (taze)	179068	164281	203608
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	14404	75015	194319
4001	Tabii kauçuk, balata, güta-perka, guayül vb tabii sakızlar	294191	238843	182319
2207	Etil alkol, alkol derecesi >= 80% taşıyıcı edilmemiş alkollü içki	149729	171723	155775
6204	Kadın/kız çocuk için takım, takım elbise, ceket vs.	172864	159089	152034
3808	Haşarat öldürücü, dezenfekte edici, zararlıları yok edici	123511	131952	141779
2716	Elektrik enerjisi	12163	30401	129249
4819	Kağıt/karton vb. esaslı kutu, kılıf, torba vb. eşya	143399	122659	129040
2202	Sular (tatlandırıcı, lezzetlendirilmiş)	99087	105917	122517
2604	Nikel cevherleri ve konsantreleri	8478	28832	109187
3923	Eşya taşıma ambalajı için plastik mamulleri, tıpa, kapak, kapsül	107724	100785	107034
2711	Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar	68744	75288	104510
1905	Ekmek, pasta, kek, bisküvi vs. ile boş ilaç kapsülü mühür güllacı vs.	85869	89017	98629
3402	Yıkama, temizleme müstahzarları-sabunlar hariç	103267	105810	95173
6109	Tişört, fanila, diğer iç giyim eşyası (örme)	36333	59347	94409
0708	Baklagiller (taze/soğutulmuş)	83705	90563	92032
6006	Diğer örme mensucat	76668	86351	89690
6110	Kazak, süveter, hırka, yelek vb. Eşya (örme)	44474	65735	81416
6104	Kadın/kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, pantolon vs. (örme)	73227	78278	71451
1704	Kakao içermeyen şeker mamulleri (beyaz çikolata dahil)	58188	62050	71279
2309	Hayvan gıdası olarak kullanılan müstahzarlar	52394	61976	70013
2104	Çorba, et suyu ve karışım halindeki homojenize gıda müstahzarları	68328	68493	69264
7612	Alüminyum fıçı, varil, bidon, kutu vb. Kaplar-hacmi<300lt	61108	62880	68841
7306	Demir/çelikten diğer tüpler, borular, içi boş profiller	53138	50076	62371

Kaynak: Trade Map

İthalatında Başlıca Ürünler

Guatemala'nın en çok ithal ettiği ürün kısıtlı petrol kaynakları ile paralel olarak rafine petrol ürünleridir. 2014 yılında ithalatın % 16'sını petrol ürünleri oluşturmuştur. 2,9 milyar dolar değerinde petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar ithal edilmiştir.

Değer olarak en çok ithal edilen diğer ürünler ilaçlar, telli telefon (ev telefonları) ve telgraf elektrikli cihazları, otomobil, steysin vagonlar, petrol gazları, eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar, etilen polimerleri, mısır, otomatik bilgi işlem makineleri ve örme mensucattır.

İthal Ettiği Başlıca Ürünler (1 000 Dolar)

GTİP	Ürünler	2012	2013	2014
	Toplam	16978686	17503978	18263244
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	2897301	2868116	2970835
3004	Tedavide/korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	415778	470782	501537
8517	Telli telefon-telgraf için elektrikli cihazlar	418203	472864	484600
8703	Otomobil, steysin vagonlar, yarış arabaları	414782	392684	458222
2711	Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar	250890	297396	334690
8704	Eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	306477	247443	265478
3901	Etilen polimerleri (ilk şekillerde)	161564	193590	226634
1005	Mısır	223676	205843	212650
8471	Otomatik bilgi işlem makineleri, üniteleri	179980	197670	193262
6006	Diğer örme mensucat	151250	179552	189565
4804	Kraft kağıt/kartonlar-sıvanmamış-rulo veya tabaka halinde	160354	173693	188532
2304	Soya fasulyesi yağı üretiminden arta kalan küspe ve katı atıklar	144231	171070	183672
8523	Ses ve diğer fenomenleri kaydetmek için disk, bant, katı hal kalıcı depolama aygıtı	120511	127323	177111
2106	Tarifenin başka yerinde yer almayan gıda müstahzarları	141677	149376	171327
3808	Haşarat öldürücü, dezenfekte edici, zararlıları yok edici	145890	164275	165746
1001	Buğday ve mahlut	182620	162064	164922
2701	Taşkömürü; taşkömüründen elde edilen briketler, topak vb. Katı yakıtlar	77617	105171	153003
5205	Pamuk (dikiş hariç) ipliği (ağırlık; =>%85 pamuk) (toptan)	183664	199279	137391
3923	Eşya taşıma ambalajı için plastik mamulleri, tıpa, kapak, kapsül	126286	130328	133765
3302	Sanayide hammadde olarak kullanılan koku veren maddelerin karışımları	118446	125597	132974
8528	Televizyon alıcıları, video monitörleri ve projektörler	120754	109876	132305
7208	Demir/çelik sıcak hadde yassı mamulleri-genişlik 600mm. Fazla	104803	108847	126362
3105	Azot, fosfor ve potasyum gibi; iki/üçünün karışımları	123458	117493	123796
4011	Kauçuktan yeni dış lastikler	105245	113958	123783
3902	Propilen ve diğer olefinlerin polimerleri (ilk şekillerde)	98608	102069	119766
3102	Azotlu mineral/kimyasal gübreler	167052	145571	111494
8711	Motosiklet, mopetler, motorlu bisikletler, sepetler	132372	116370	109951
5515	Diğer devamsız sentetik liften dokumalar	133396	134057	109849

8708	Kara taşıtları için aksam, parçaları	98349	100339	107239
3920	Plastikten diğer levha, yaprak, pelikül ve lamalar	95542	99955	101358
1905	Ekmek, pasta, kek, bisküvi vs. İle boş ilaç kapsülü mühür güllacı vs.	95927	87088	99680
8544	İzole edilmiş tel, kablo; diğer izole edilmiş elektrik iletkenleri; fiber optik k	74016	92924	96459
8429	Dozerler, greyder, skreyper, ekskavatör, küreyici, yükleyici vb.	77249	75738	94647
3907	Poliasetaller, diğer polietelerler, epoksit-alkid reçineler vb (ilk şekilde)	74866	81315	84192
3402	Yıkama, temizleme müstahzarları-sabunlar hariç	72954	80482	80733
4818	Tuvalet kağıtları, kağıt havlu, mendil, kumaş, masa örtüsü vb	67300	75975	78291
8418	Buzdolapları, dondurucular, soğutucular, ısı pompaları	68663	74680	76415
7209	Demir/çelik yassı mamul, soğuk haddelenmiş kaplanmış (600mm. Den geniş)	88219	83503	75909

Kaynak: Trade Map

Guatemala'nın İhracat Yaptığı Başlıca Ülkeler

ABD, Dominik Cumhuriyeti, Kosta Rika, El Salvador, Guatemala, Honduras ve Nikaragua'nın taraf olduğu CAFTA-DR Serbest Ticaret Anlaşması dışında Guatemala'nın; Şili, Meksika, Kolombiya, Tayvan ve Panama ile serbest ticaret anlaşmaları bulunmaktadır. Ayrıca; Belize, Ekvator, Küba ve Venezüella ile ticaret anlaşmaları bulunmaktadır. Kanada ile serbest ticaret anlaşması müzakereleri sürmektedir. Avrupa Birliği ile Haziran 2012 yılında imzalan ticaret anlaşması Avrupa Birliği tarafından onaylanmış olup anlaşmaya taraf olan Orta Amerika Ülkeleri iç onay süreçlerinin tamamlanması ile birlikte Nisan-Haziran 2013 dönemi içerisinde yürürlüğe girmesi beklenmektedir. Peru ile imzalanan serbest ticaret anlaşması ise onaylanma sürecindedir.

2014 yılında Guatemala 10,8 milyar dolar ile ihracatının % 36'sını ABD'ye yapmaktadır. ABD 'ye en çok ihraç edilen ürünler arasında kıymetli metaller yer almaktadır. İhracatta payı yüksek olan diğer ülkeler El Salvador, Honduras, Meksika, Nikaragua, Kosta Rika, Güney Kore ve Panama olarak sıralanmaktadır. CAFTA-DR kapsamındaki ülkelerin Guatemala'nın toplam ihracatındaki payı % 75,4'tür.

Başlıca Ülkeler İtibari ile İhracat (1000 Dolar)

Ülkeler	2012	2013	2014
Toplam	10124555	10065329	10890691
ABD	4155144	3866980	3943692
El Salvador	1110744	1108770	1263804
Honduras	795462	790979	885488
Nicaragua	473275	486919	513741
Meksika	549816	469593	432443
Kosta Rika	424454	396184	418347
Güney Kore	53162	151507	288661
Panama	246625	237410	282681
Hollanda	174365	251368	270497
Kanada	148940	159479	235220
Japonya	178431	189114	162586
Dominik Cum.	115430	127570	142086
Kazakistan	0	1804	127357
Almanya	119578	87799	117948
Şili	130182	107715	112662

Belçika	75089	62171	102033
İspanya	95159	80121	98700
Suriye	39420	70390	92573
Belize	53857	65676	91168
Suudi Arabistan	86387	67400	74960
Venezuela	71930	88903	71276
İtalya	84877	61791	68253
BAE	46394	51560	67882
Tunus	22097	57309	67129
İngiltere	39720	48091	61910
Tayvan	52197	58875	60989
Ukranya	4607	8823	55348
Kolombiya	61245	38644	52936
Yunanistan	5990	21224	50189
Gana	66037	50814	50126
Haiti	22758	34708	45898
Çin	34695	167220	42603

Kaynak:Trade map

Guatemala'nın İthalat Yaptığı Başlıca Ülkeler

2014 yılında Guatemala'nın en çok ithalat yaptığı ülke, 6,5 milyar dolar ve % 40'luk pay ile ABD'dir. Guatemala'nın ABD'den ithal ettiği başlıca ürünler; petrol yağları, mısır, ev telefonları, otomatik bilgi işlem makineleri, buğday ve otomotiv olarak sıralanmaktadır.

Diğer önemli tedarikçiler ise Meksika, Çin, El Salvador, Panama, Kosta Rika ve Güney Kore olarak sıralanmaktadır. CAFTA-DR kapsamındaki ülkelerin Guatemala'nın toplam ihracatındaki payı % 70 civarındadır.

Haziran 2012 tarihinde Guatemala, diğer Orta Amerika ülkeleri (Panama, Kosta Rika, El Salvador, Honduras, Nikaragua) ile birlikte Avrupa Birliği ile bir serbest ticaret anlaşması imzalanmış olup, bu anlaşma onay sürecindedir. Bu anlaşma ile birlikte Avrupa Birliği'nden ithalat edilecek sanayi ve balıkçılık sektörüne yönelik ürünlerin % 69'una uygulanan gümrük vergileri sıfırlanacak olup, 10 yıllık dönem içinde kapsamın %100'e yaklaşması beklenmektedir.

Başlıca Ülkeler İtibari ile İthalat (1000 Dolar)

Ülkeler	2012	2013	2014
Toplam	16978686	17503978	18263244
ABD	6461996	6510815	7357977
Meksika	1915632	1860241	1950049
Çin	1264958	1438540	1796889
El Salvador	780285	819984	830655
Panama	543402	584875	679748
Kosta Rika	476934	519813	537047
Güney Kore	427220	404997	439818
Honduras	367119	394757	422779
Colombia	551033	767948	376742
İspanya	186450	222120	304993
Almanya	267804	283628	273340
Hong Kong	193673	194108	262392
Japonya	276278	255135	255613

Hindistan	242677	239212	232588
Peru	115477	91732	204200
Brezilya	250791	249339	202375
Tayland	133969	126036	156726
İtalya	117810	124696	143004
Belçika	153548	130253	135910
Nicaragua	97821	109943	123330
Tayvan	128908	125648	121451
Şili	130406	121894	120011
Hollanda	94246	110157	108391
Trinidad and Tobago	21108	142464	86645
Uruguay	73475	63840	79039
Fransa	69221	89654	78240
Kanada	93279	86240	77659
Ekvator	220178	134743	68025
Suudi Arabistan	24096	27115	58978
Arjantin	162421	186928	57403
Danimarka	9117	13056	54485
İsveç	26355	30403	51681
Singapur	35937	27666	47666
İngiltere	43857	46140	46974
Dominik Cumhuriyeti	124711	126193	41574
Venezuela	41226	10122	39686

Kaynak: Trademap

TÜRKİYE İLE TİCARET

Genel Durum

2014 yılında, Türkiye'nin Guatemala'ya ihracatı 20,7 milyon dolar, ithalatı 10,7 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. İki ülke arasındaki toplam dış ticaret hacmi ise 31,5 milyon dolardır.

Türkiye - Guatemala Dış Ticaret Değerleri (1000 ABD Doları)

YILLAR	İHRACAT	İTHALAT	HACİM	DENGE
2002	2.981	1.194	4.175	1.787
2003	5.519	2.056	7.575	3.463
2004	4.790	117	4.907	4.673
2005	6.253	2.310	6.484	6.022
2006	12.416	3.104	15.519	9.313
2007	9.962	3.820	10.344	9.580
2008	15.465	3.652	19.117	11.813

2009	10.022	2.471	12.495	7.553
2010	16.308	11.908	28.216	4.400
2011	25.218	9.066	34.284	16.152
2012	27.623	7.132	34.755	20.491
2013	19.748	10.898	30.646	8.850
2014	20.722	10.785	31.507	9.937
2014*	15.033	7.803	22.836	7.230
2015*	16.997	6.182	23.179	10.815

Kaynak: TÜİK, * 9 aylık veriler

Türkiye'nin Guatemala'ya İhracatında Başlıca Ürünler

Guatemala'ya 2014 yılında 20,7 milyon dolar olan ihracatımız, bir önceki yıla göre % 5 artmıştır. Guatemala'ya ihracatımızın değer olarak yaklaşık % 19'unu demir veya alaşimsız çelikten profiller oluşturmaktadır. Demir çelik ürünleri dışında sentetik iplikler, çikolata ve kakaolu ürünler, kağıt havlu ve peçete vb. ürünler, çok katlı yalıtım camları, traktörler ihracatta başlıca ürünlerdir.

Türkiye'nin Guatemala'ya İhracatında Başlıca Ürünler (1000 Dolar)

GTİP	ÜRÜNLER	2012	2013	2014
7216	DEMİR VEYA ALAŞIMSIZ ÇELİKTEN PROFİLLER	2.136	5.453	3.966
1806	ÇİKOLATA VE KAKAO İÇEREN DİĞER GIDA MÜSTAHZARLARI	1.089	609	867
4803	TUVALET VE YÜZ TEMİZLİĞİ İÇİN İNCE KAĞIT, HAVLU VEYA KAĞIT PEÇETE VB. KAĞITLAR	543	145	815
7008	ÇOK KATLI YALITIM CAMLARI	0	255	802
8701	TRAKTÖRLER	516	720	789
7211	DEMİR VE ALAŞIMSIZ ÇELİKTEN YASSI HADDE MAMULLERİ (GENİŞLİKLERİ 600 MM.DEN AZ VE KAPLANMAMIŞ OLANLAR	0	0	727
3923	PLASTİKLERDEN EŞYA TAŞINMASINA VEYA AMBALAJLANMASINA MAHSUS MALZEME, TİPA, KAPAK, KAPSÜL	367	768	688
1905	EKMEK, PASTA, KEK, BİSKÜVİ VE DİĞER EKMEKÇİ MAMÜLLER, HOSTİ, BOŞ İLAÇ KAPSÜLÜ MÜHÜR GÜLLACI, PİRİNÇ	326	586	680
7214	DEMİR VEYA ALAŞIMSIZ ÇELİKTEN ÇUBUKLAR (DÖVÜLMÜŞ, SICAK HADDELENMİŞ	150	423	482
6802	YONTULMAYA VEYA İNŞAATA ELVERİŞLİ İŞLENMİŞ TAŞLAR (KAYAGAN TAŞI HARİÇ)	707	773	459
8443	BASKI YAPMAYA MAHSUS MAKİNALAR; KOPYALAMA VE FAKS MAKİNALARI; BUNLARIN AKSAM, PARÇA VE AKSESUARLARI	0	0	408
2712	VAZELİN, PARAFİN, PETROL MUMU, YAĞLI MUM, OZAKERİT, LİNYİT MUMU, TURB MUMU VB.	1.617	0	367

1704	KAKAO İÇERMİYEN ŞEKER MAMULLERİ (BEYAZ ÇİKOLATA DAHİL)	154	364	314
1512	AYÇİÇEĞİ, ASPİR, PAMUK TOHUMU YAĞLARI VE BUNLARIN FRAKSİYONLARI (KİMYASAL OLARAK DEĞİŞTİRİLMEMİŞ)	0	0	285
8704	EŞYA TAŞIMAYA MAHSUS MOTORLU TAŞITLAR	0	159	236
8481	BORULAR, KAZANLAR, TANKLAR, DEPOLAR VE BENZERİ DİĞER KAPLAR İÇİN MUSLUKLAR, VALFLER (VANALAR) VE BEN	0	13	181
9021	ORTOPEDİK CİHAZLAR; CEBİRELER, KIRIKLAR İÇİN CİHAZLAR VB; PROTEZ ORGANLAR; İŞİTME CİHAZLARI, VÜCUT İ	180	260	173
7013	SOFRA, MUTFAK, TUVALET, YAZIHANE, EV TEZYİNATI VE BENZERİ İŞLER İÇİN CAM EŞYA	371	154	167
4411	AĞAÇTAN VEYA DİĞER ODUNSU MADDELERDEN LİF LEVHALAR	0	0	160
5204	PAMUKTAN DİKİŞ İPLİĞİ	6	10	157
5509	SENTETİK DEVAMSIZ LİFDEN İPLİK (DİKİŞ İPLİĞİ HARİÇ) (TOPTAN)	0	0	155
8501	ELEKTRİK MOTORLARI VE JENERATÖRLER [ELEKTRİK ENERJİSİ ÜRETİM (ELEKTROJEN) GRUPLARI HARİÇ]	36	27	138
7308	DEMİR VEYA ÇELİKTEN İNŞAAT VE İNŞAAT AKSAMI, İNŞAATTA KULLANILMAK ÜZERE HAZIRLANMIŞ DEMİR VEYA ÇELİK	9.111	3.254	116
3920	PLASTİKTEN DİĞER LEVHA, PLAKA, ŞERİT, FİLM, FOLYE (GÖZENKSİZ)	43	10	115
8414	HAVA VEYA VAKUM POMPALARI, HAVA VEYA DİĞER GAZ KOMPRESÖRLERİ, FANLAR, ASPİRATÖRÜ OLAN HAVALANDIRMAYA	144	75	113
8474	TOPRAK, TAŞ, METAL CEVHERİ VB. AYIKLAMA, ELEME, TASNİF, AYIRMA, YIKAMA, KIRMA, ÖĞÜTME, YOĞURMA, KALI	0	0	106
6006	DİĞER ÖRME MENSUCAT	10	44	90
0909	ANASON, REZENE, KİŞNİŞ, KİMYON, KİMYONU TOHUMU VE ARDIÇ MEYVELERİ	0	0	90
8437	TOHUM, HUBUBAT, KURU BAKLAGİLLERİ TEMİZLEME, TASNİF ETME AYIKLAMA VE ÖĞÜTMEYE MAHSUS MAKİNA VE CİHAZ	0	0	84
9403	DİĞER MOBİLYALAR VE BUNLARIN AKSAM VE PARÇALARI	155	0	69
4011	KAUÇUKTAN YENİ DİŞ LASTİKLER	155	38	67
3305	SAÇ MÜSTAHzARLARI	26	31	66
3924	PLASTİKTEN SOFRA, MUTFAK, EV, SAĞLIK VEYA TUVALET EŞYASI	109	79	61
8480	METAL DÖKÜMHANELERİ İÇİN DERECELER; DÖKÜM PLAKALARI; DÖKÜM MODELLERİ; METALLER, KARBÜRLER, CAM, PLAS	0	0	60
7228	DİĞER ALAŞIMLI ÇELİKTEN ÇUBUK VE PROFİLLER; ALAŞIMLI VEYA ALAŞIMSIZ ÇELİKTEN SONDAJ İŞLERİNDE KULLANI	0	0	57
	TOPLAM	27.623	19.748	20.722

Kaynak: Trademap

Türkiye'nin Guatemala'dan İthalatında Başlıca Ürünler

Türkiye'nin Guatemala'dan ithalatı 2014 yılında 10,7 milyon dolardır. 2014 yılında ithalatımızın yaklaşık % 44,4'ünü ekim amacıyla kullanılan tohum ve meyve, % 25'ini yaprak tütün ve tütün döküntüleri ve % 13'ünü muz oluşturmaktadır.

Türkiye'nin Guatemala'dan İthalatında Başlıca Ürünler (1000 Dolar)

GTİP	ÜRÜNLER	2012	2013	2014
1209	EKİM AMACIYLA KULLANILAN TOHUM, MEYVE VE SPORLAR	993	2.392	4.692
2401	YAPRAK TÜTÜN VE TÜTÜN DÖKÜNTÜLERİ	2.762	2.046	2.709
0803	MUZ (PLANTAIN DAHİL) (TAZE VEYA KURUTULMUŞ)	1.929	4.839	1.391
0602	DİĞER CANLI BİTKİLER (KÖKLERİ DAHİL) ÇELİKLER, AŞI KALEM VE GÖZLERİ; MANTAR MİSELLERİ	287	582	434
0901	KAHVE, KAHVE KABUK VE KAPÇIKLARI, İÇİNDE HERHANGİ BİR ORANDA KAHVE BULUNUP KAHVE YERİNE KULLANILAN ÜRÜNLER	223	302	410
2008	TARİFENİN BAŞKA YERİNDE BELİRTİLMİYEN MEYVE VE YENİLEN DİĞER BİTKİ PARÇALARININ KONSERVELERİ	0	261	354
2208	ETİL ALKOL (ALKOL DERESESİ < %80, TAĞYİR EDİLMEMİŞ) VE DAMITILARAK ELDE EDİLMİŞ LİKÖR VE DİĞER ALKOL	0	105	151
4001	TABİİ KAUCUK, BALATA, GÜTA-PERKA, GUAYÜL, ÇIKIL (CHICLE) VB. TABİİ SAKIZLAR	525	0	127
0908	KÜÇÜK HİNDİSTAN CEVİZİ, KÜÇÜK HİNDİSTAN CEVİZİ KABUĞU VE KAKULE	43	80	124
6109	TİŞÖRTLER, FANİLLER, ATLETLER, KAŞKORSELER VE DİĞER İÇ GİYİM EŞYASI (ÖRME)	102	133	109
4015	VULKANİZE KAUCUKTAN HER TÜRLÜ GİYİM EŞYASI VE AKSESUARI (ELDİVEN GİBİ)	39	26	43
4403	YUVARLAK AĞAÇLAR	0	24	39
6111	BEBEK İÇİN GİYİM EŞYASI VE AKSESUARI (ÖRME)	9	2	37
0904	PİPER, CAPSİCUM VE PİMENTA CİNSİ BİBERLER (KURUTULMUŞ, EZİLMİŞ VEYA ÖĞÜTÜLMÜŞ)	0	0	35
6116	ELDİVEN (ÖRME)	59	20	31
3301	UÇUCU YAĞLAR, REZİNOİTLER, EKSTRAKSİYONLA ELDE EDİLEN YAĞ REÇİNELERİ VE TERPENLİ YAN ÜRÜNLER, ÇÖZELT	3	2	21
4203	TABİİ VEYA TERKİP YOLUYLA ELDE EDİLEN DERİ VE KÖSELEDEN GİYİM EŞYASI VE AKSESUARI	14	3	18
6110	KAZAK, SÜVETER, HIRKA, YELEK VB. EŞYA (ÖRME)	14	11	10
6104	KADIN VE KIZ ÇOCUK İÇİN TAKIM ELBİSE, TAKIM, CEKET, BLAZER, ETEK, PANTOLON, TULUM VE ŞORT (ÖRME)(YÜZ	0	0	8
6106	KADINLAR VE KIZ ÇOCUKLAR İÇİN BLUZLAR, GÖMLEKLER, GÖMLEK -BLUZLAR (ÖRME)	0	1	8
6202	KADIN VE KIZ ÇOCUK İÇİN MANTO, KABAN, KOLSUZ CEKET, PELERİN, ANORAKLAR (KAYAK CEKETLERİ DAHİL), RÜZG	44	44	8
3915	PLASTİKTEN DÖKÜNTÜ, KALINTI VE HURDALAR	0	0	8
6117	GİYİM EŞYASININ DİĞER AKSESUARI (ÖRME), GİYİM EŞYASININ VEYA GİYİM EŞYASI AKSESUARININ PARÇALARI (ÖR	6	0	5

0807	KAVUNLAR (KARPUZLAR DAHİL) VE PAPAYA (TAZE)	13	0	3
6217	GİYİM EŞYASININ DİĞER HAZIR AKSESUARİ; GİYİM EŞYASININ VEYA GİYİM EŞYASI AKSESUARININ PARÇALARI	0	0	3
6206	KADINLAR VE KIZ ÇOCUKLAR İÇİN BLUZLAR, GÖMLEKLER VE GÖMLEK-BLUZLAR	0	0	2
6105	ERKEKLER VE ERKEK ÇOCUKLAR İÇİN GÖMLEKLER (ÖRME)	8	5	2
6203	ERKEKLER VE ERKEK ÇOCUK İÇİN TAKIM ELBİSE, TAKIM, CEKET, BLAZER, PANTOLON, TULUM VE ŞORT (YÜZME KIY	19	1	1
0810	DİĞER MEYVELER (TAZE)	1	1	1
	TOPLAM	7.132	10.898	10.785

Kaynak:Trademap

İşadamlarının Pazarda Dikkat Etmesi Gereken Hususlar

Ticareti Etkileyen Kültürel Faktörler

Guatemala ABD başta olmak üzere diğer Amerika Ülkeleri ile yoğun ticari ilişkiler sürdürmektedir. İşadamlarının çoğu İngilizce konuşmaktadır. ABD'ye lojistik olarak yakınlığı nedeniyle, ABD ile ticari ilişkileri bulunan firmalarımızın avantajı bulunmaktadır. Ancak, yerel iş kültürünü tanımak uzun vadeli iş ilişkileri kurmak açısından oldukça önemlidir.

Ürünün fiyatı, kalitesi, özellikleri yanı sıra satış sonrası hizmetler en önemli pazarlık unsurudur. Pazarlık yaparken agresif satış yöntemlerinden uzak durulması ve uzun vadeli ticari ilişki kurma yönünde adımlar atılması tavsiye edilmektedir. Kartvizitlerin bir tarafının İspanyolca olması tavsiye edilmekte olup, karşı tarafa kartvizitin İspanyolca tarafının çevrilerek verilmesi uygun olacaktır.

Toplantılar sırasında, doğrudan göz temasına önem verilmekte olup karşı tarafın konuştuklarına önem verildiğine işaret etmektedir. Yüksek sesle konuşmak Guatemala iş kültüründe kaba bir davranış olarak algılanmaktadır. İş ile ilgili konuşmaya başlamadan önce kısa bir sohbet yapılması yaygın bir davranıştır. Guatemala'nın coğrafyası, tarihi ve kültürü iş toplantıları öncesinde konuşulabilecek konular arasındadır. Toplantılara tam vaktinde gitmek önemli bir konu olup, doğrudan iletişim yerine dolaylı iletişim teknikleri tercih edilmektedir. Karar verme kanalı üst yönetimden alt yönetime doğru gerçekleştiği için karar verme süreci uzundur.

Toplantı öncesi ve sonrasında el sıkışmak ve karşı tarafa hitap ederken unvanlar önem arz etmektedir. Vatandaşların, genellikle iki soyadı bulunup bunlardan bir tanesi anne diğeri de baba tarafından gelmektedir. Ancak, hitap ederken baba tarafından gelen soy ismi kullanmak yeterlidir.

Pasaport ve Vize İşlemleri

Umuma mahsus, diplomatik, hizmet ve hususi pasaport hamili Türk vatandaşları Guatemala'ya girişte vizeden muaftırlar. Ekim 2014 tarihli Bakanlar Kurulu Kararnamesi'yle açılması kararlaştırılan Guatemala Büyükelçiliğimiz 31 Ağustos 2015 tarihinde faaliyete geçmiştir. El Salvador, Honduras ve Belize'ye de akredite olan Guatemala Büyükelçiliğimizin misyon şefliğini Büyükelçi Esgel Etensel yürütmektedir. Guatemala'nın Kahire Büyükelçiliği ülkemize akreditedir.

Kullanılan Lisan

İş toplantılarında ve dokümantasyonda İngilizce kullanılabilir. Birçok evrak için, yerel mahkemelere İspanyolca tercümesi eklendiği takdirde, herhangi bir dilde evrak sunmak mümkündür. Ancak, yerel idarelere kayıt işlemlerindeki evraklar için İspanyolca kullanılması istenebilmektedir. Başkentte ve Antigua, Atitlan ve Tikal gibi turistik bölgelerde İngilizce yaygın olarak kullanılmaktadır. Ancak, bu bölgeler dışında İspanyolca kullanılması gerekebilir.

Ulaşım

Ülkemizden Guatemala'ya direk uçuş bulunmamakta olup Avrupa, Panama veya ABD üzerinden aktarmalı seferler bulunmaktadır. Havalimanı ve otel arası ulaşım otel servisi veya taksi aracılığıyla yapılabilmektedir. Bunun dışında havalimanında birçok araba kiralama şirket temsilciliği bulunmaktadır.

Güvenlik nedeniyle büyük oteller veya taksi şirketleri aracılığıyla taksi ile seyahat önerilmektedir. Toplu ulaşım önerilmemektedir.

Haberleşme

Bilgisayarlar ve laptoplar aracılığıyla internete ulaşım oldukça yaygındır. Oteller internet telefon sistemleri sunmaktadır. Cep telefonları yaygın olarak kullanılmaktadır. Önde gelen cep telefonu operatörleri arasında Claro ve Telefonica yer almakta olup Internet de dahil olmak üzere çeşitli telekomünikasyon hizmetleri sunulmaktadır. Uluslararası telefon görüşmeleri için telefon kartlarına büyük mağazalar ve çeşitli ürün satışı yapan marketlerden ulaşılabilir. Guatemala'nın uluslararası telefon kodu 502'dir. Başkentte çok sayıda internet kafe bulunmakta olup diğer büyük şehirlerde de gittikçe artmaktadır.

Sağlık

Başkentte sağlık hizmetleri gelişmiştir. Birçok restoranda kaliteli ve sağlıklı yiyecek ve içecek bulunmaktadır. Şişe su genelde temiz ve güvenli olarak değerlendirilmektedir. Ancak, musluk suyu ve şişelenmemiş su içmek için pek uygun değildir. Birçok hastanede tedavi öncesi ödeme yapılması gerekliliği nedeniyle, seyahat öncesinde sağlık sigortası yaptırmak faydalı olarak değerlendirilmektedir. Ancak, kişinin sigortası karşılarsa dahi birçok sağlık hizmetleri kuruluşunda avans ödeme gerekliliği nedeniyle, işadamlarının ve ziyaretçilerin sağlık sigortalarını ziyaret öncesinde değerlendirmeleri ve olası ödemelerinin sigorta şirketi tarafından geri ödemesinin yapılıp yapılmayacağından emin olmaları faydalı olacaktır.

Güvenlik

Guatemala'da hırsızlık ve soygun suçları yaygındır. Güvenlik nedeniyle, her zaman dikkatli ve tedbirli olunması tavsiye edilmektedir. Toplantılara giderken toplu taşıma yerine taksi kullanılmasının daha güvenli olabileceği düşünülmektedir.